500 - 963

MAARİF VEKÂLETİ YAYIM MÜDÜRLÜĞÜNCE HER HAFTA PAZARTESİ GÜNLERİ ÇIKARILIR. İLGİLİ MAKAM VE MÜESSESELERE PARASIZ GÖNDERİLİR.

T. C.
MAARİF VEKÂLETİ
TEBLİĞLER DERGİSİ

YILLIK ABONESİ 40 KURUŞTUR. ABONE TUTARI MALSANDIKLARINDAN BİRİNE YATIRILMALI VE ALINACAK MAKBUZ MAARİF VEKÂLETİ YAYIM MÜDÜRLÜĞÜNE GÖNDERİLMELİDİR.

CİLT: 20 — 8 TEMMUZ 1957 — SAYI: 963

Talim ve Terbiye Kurulu Kararı:

Karar t: 13-6-1957
Karar s: 120

ÖZET:
Liselere ait Millî Savunma ders programları h.

Millî Müdafaa Vekâletince yeniden hazırlanan liselere ait "Millî Savunma Programı" nın adı geçen Vekâletin 23 Mayıs 1957 tarih ve OPS 0900.13/1-57 NAMOB sayılı teklif yazısı üzerine 1958-1959 ders yılından itibaren bağlı örneklerine göre liselerde tatbik edilmesi hususunun Vekâlet Yüksek Makamının tasviplerine arzı kararlaştı.

Uygundur.
13-6-1957
Maarif Vekili
Tevfik İleri

T. C.
M. M. V.
Erkânıharbiyei Umumiye Riyaseti Karargâhı
ANKARA

OPS 0900.13 1 57 NAMOB — 15 Nisan 1957

KONU: Millî Savunma Dersi Programları.

1. Liselerde yedek subay adaylığı bakımından eşidi sayılan öğretim müesseselerinin 1958-1959 öğretim yılı başından itibaren uygulayacakları "Millî Savunma dersi programları ve programların uygulanmasiyle ders kitaplarının yazılmasına ait açıklamalar" yayınlanmıştır.

2. İlgili bütün makamların mütalâaları alınarak bir heyet tarafından hazırlanan ve Maarif Vekâletinin de tetkik ve tasviplerinden geçen bu program, bundan sonra yazılacak Millî Savunma Dersi Kitapları için esas olacaktır.

3. 1957-1958 öğretim yılında, E. U. Rs. nin 10 Ocak 1956 gün ve Harekât Bşk. Pl. ve Hrk. D. Millî Seferberlik Ş. 225-8033 sayılı emrine göre hâlen mevcut kitaplar okutulacaktır.

Gereğini rica ederim.

Millî Müdafaa Vekâleti Vekili
Şem'i ERGİN

Eki:
1 Program ve açıklamalar

DAĞITIM:

Gereği için	Bilgileri için
Özel plânına göre Orduya yayınlanmıştır.	Maarif Vekâletine arzedilmiştir.

"YETİŞECEK ÇOCUKLARIMIZA VE GENÇLERİMİZE GÖRECEKLERİ TAHSİLİN HUDUDU NE OLURSA OLSUN, EN EVVEL VE HERŞEYDEN EVVEL TÜRKİYE'NİN İSTİKLÂLİNE, KENDİ BENLİĞİNE VE MİLLÎ ANANELERİNE DÜŞMAN OLAN BÜTÜN ANASIRLA MÜCADELE ETMEK LÜZUMU ÖĞRETİLMELİDİR.

"BEYNELMİLEL CİHAN VAZİYETİNE GÖRE BÖYLE BİR CİDÂLİN İSTİLZAM EYLEDİĞİ UNSURLARLA MÜCEHHEZ OLMIYAN FERTLERE, BU MAHİYETTE FERTLERDEN MÜREKKEP CEMİYETLERE HAYAT VE İSTİKLÂL YOKTUR."

ATATÜRK

Millî Savunma Dersi Programlarının Uygulanmasına Ait Açıklamalar

1. MİLLÎ SAVUNMA ÖĞRETİM VE EĞİTİMİNİN GENEL MAKSADI:

Millî savunma, devlet varlığının hertürlü tecavüzlere karşı korunması ve yükseltilmesi için hazarda ve seferde her sahada yapılan çalışmaların tamamıdır.Bu kavramın ışığı altında gerek öğretim müesseselerinde, gerekse bu müesseseler dışındaki vatandaşlar için yapılan Millî Savunma öğretim ve eğitiminin maksadı:

a. Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarını Millî Savunma konularında devamlı olarak aydınlatmak ve morallerini yükseltmek,

b. Bunlardan her derece ve çeşitteki öğretim müesseselerine devam edenleri Millî Savunma için fikren ve bedenen hazırlamaktır.

2. ÖĞRETİM MÜESSESELERİNDEKİ MİLLÎ SAVUNMA DERSLERİNİN HEDEFLERİ:

a. Türk istiklâl ve cumhuriyetini hertürlü şartlar altında, hertürlü tecavüzlere karşı, daima artan bir kudret ve kuvvetle korumak ve yükseltmek için her Türk gencinde esasen mevcut olan Millî Savunma ruh ve şuurunu topyekûn savunma isteklerine göre pekleştirmek,

b. Modern harbin psikolojik, politik, ekonomik ve sivil savunma mevzuları üzerinde her vatandaşın bilmesi ve yapması gereken ödev ve görevlerle genel savunma meselelerinde öğrencileri aydınlatmak,

c. Silâhlı Kuvvetlerle yapılan ana savunmanın temel bilgileri üzerinde öğrencileri fikren (Millî Savunma Dersleriyle) ve bedenen "Millî Savunma Kurs ve Kamplariyle" hazırlamak bu suretle onları her an için Silâhlı Kuvvetlerde ve Sivil Savunmanın aktif organlarında vazife alabilecek bir duruma getirmektir.

3. MİLLÎ SAVUNMA DERSİ PROGRAMLARININ ŞÜMULÜ:

a. Genel:

Millî Savunma Dersi Müfredat Programları, Millî Savunma öğretim ve eğitiminin maksat ve hedeflerine ve millî eğitimin ilkelerine göre haftada 1:2 saatlik nazarî derslerde işlenecek şekilde düzenlenmiştir. Millî Savunma öğretim ve eğitimi konusunda hazırlanmakta olan mevzuatın yürürlüğe girmesiyle yapılması gerekecek, Millî Savunma kamp ve kurslarına ait amelî ve tatbikî çalışmaların konuları ile, diğer dersler konuları arasında okutulmakta olan Millî Savunma bilgileri (Meselâ harita ve harb tarihi bahisleri gibi) bu programlara dahil edilmemiştir.

Bu esas dahilinde Millî Savunma bilgileri, her üç sınıfın programında birincisi "HARB", ikincisi "HARB KUVVETLERİ", üçüncüsü ise "MİLLETİN HARBE HAZIRLANMASI" başlıkları altında üç ana bölüm halinde programlaştırılmıştır. Bu pedagojik tasnif ile Millî Savunmanın başlıca üç ana meselesini teşkil eden harb,

harb kuvvetleri ve milletin harbe hazırlanması sahalarında belirecek gelişmelerin programlarda ve dolayısiyle kitaplarda sık, sık ve esaslı değişiklikler yapılmadan öğrencilere öğretilmesi imkânları sağlanmış olacaktır.

b. Harbe dair bilgilerin şümulü:

Programların birinci bölümündeki bilgilerle, öğrencilere Millî Savunmanın ve harbin mâna ve mahiyeti öğretilecektir. Millî Savunmanın, vatandaşların topyekûn müşterek ve baş vazifesi olduğu, harbin arzu edilmemekle beraber devlet varlığını müdafaa için asla korkulacak ve kaçınılacak bir hâdise olmıyacağı, bilâkis istiklâl uğrunda yapılacak harblerin milletler için bir şeref ve nâmus borcu teşkil ettiği görüşü üzerinde durulacaktır.

Bu arada, harbin yalnız askerlerce yapılan devrin artık geride kaldığı, bugünkü harblere milletlerin kadın ve erkek genç ve ihtiyar bütün fertleriyle girdiği; harbin sadece Silâhlı Kuvvetlerin çalışmalariyle değil; devletin bütün kollarının müşterek gayretiyle başarıldığı fikri işlenecektir.

Programlardaki Millî Savunma Organizasyonu, harbin çeşitleri, harb ve ilim konularındaki terminolojk bilgiler bu maksadı pekleştirecek şekilde ve faydalı özetler halinde sınırlandırılarak öğretilecektir.

c. Harb kuvvetlerine dair bilgilerin şümulü:

Programların ikinci bölümündeki bilgilerle, harb kuvvetleri tanıtılacaktır. Bu bölümde askerlik bahsinden, Silâhlı Kuvvetlerin teşkilât ve muharebesine ait temel ve teorik bilgileriden maada müstakbel harbin Sivil Savunma, Gerillâ ve Beşincikol gibi diğer unsurları hakkında da öz bilgiler verilecektir. Genel olarak harbi yapan kuvvetlerin münhasıran Silâhlı Kuvvetlerden ibaret olmadığı açıklanmakla beraber, Silâhlı Kuvvetlerin her devirde olduğu gibi zamanımızda da harbin ana kuvvetini teşkil ettiği ve edeceği, zaferin kazanılması için her bakımdan üstün vasıfta bir silâhlı kuvvete sahip bulunmanın şart olduğu, bunun için de bütün vatandaşların mükemmel birer muharip olarak yetiştirilmelerinin hayatî mahiyetteki önemi bilhassa belirtilecektir.

Aydın gençlerimizin müstakbel harbin silâhlı müdafaasına fikren hazırlamak ve her Türk vatandaşında mevcut olan ananevî ordu ve askerlik sevgisini yaşatmak ve geliştirmek gayesini güden bu bilgilerin işlenmesi sırasında, tahsis edilen ders saati miktarı ve öğrencilerin genel kültür seviyeleriyle mütenaasip olmıyan teknik derinliklere inilmiyecektir. Meselâ, hem askerî ve hem de sivil müdafaa bakımından pek mühim birer konu olan uçak, uçaksavar ve radarlardan; bu vasıtaların hangi esaslara göre çalıştıkları, nelere yaradıkları, nerelerde kullanıldıkları, başlıca nevileri ve kabiliyetleriyle nihayet sekizer, onar satırlık birer genel bilgi sınırı içinde bahsedilecektir. Diğer klâsik veya modern silâhlara daha kısa olarak temas edilecektir. Bunlardan, kamp ve kurslarda, kıta ziyaretlerinde ve ordu sergilerinde görülüp incelenmeleri mümkün olanların sadece isimlerinin ve neye yaradıklarının belirtilmesiyle yetinilecektir.

d. Milletin harbe hazırlanmasına dair bilgilerin şümulü:

Programların üçüncü bölümlerindeki bilgiler; milletin harbe hazırlanması için her vatandaşın, hassaten yarının her sahadaki sevk ve idare kademelerine aday olan tahsilli gençlerin bilmesi ve yapması gereken ödev ve görevleri öğretmek maksadını taşır.

Bu bölümde; seferberliğin mânası, mahiyeti ve önemi, seferberlikte vatandaşlara ve müesseselere düşen vazifeler, seferberlikte geçikmenin ve seferberliği tam olarak yapamamanın doğuracağı tehlikeler ve sivil savunma bahisleri (bilhassa pasif korunma konuları) üzerinde diğer bilgilere nazaran daha fazla durulacaktır. Buna mukabil, harb gücünün hazırlanması (İnsan, Moral, Sağlık, İktisat, Maliye, Ulaştırma ve Bayındırlık Seferberlikleri) konularının ana hatlariyle ve özet olarak izahı ile iktifa edilecektir.

4. MİLLÎ SAVUNMA DERSİ PROGRAMLARININ ÇEŞİTLİ OKULLARDA UYGULANMASI:

Millî Savunma dersi müfredat programı; üç yıllık liselerle ortaokul üzerine üç yıllık öğretim yapan meslek okulları sınıflarına göre hazırlanmıştır.Tetkik kolaylığı bakımından tablo halinde ve bir genel plân mahiyetinde derlenen bu program, mezunlarına yedeksubay adaylığı tanınan diğer öğretim ve eğitim müesseselerince de aşağıdaki esaslar dahilinde uygulanacaktır:

a. Dört yıllık lise ve kollejlerle, ortaokul üzerine dört yıllık öğretim yapan diğer okullarda:

(1) Birinci sınıflarda: Lise I inci Sınıf Programı,

(2) İkinci sınıflarda: Lise II nci Sınıf Programı,

(3) Üçüncü sınıflarda: Lise III üncü Sınıf Programının İkinci Bölümü (Harb Kuvvetleri),

(4) Dördüncü sınıflarda: Lise III üncü Sınıf Programının Birinci ve Üçüncü Bölümleri (Harb ve Milletin Harbe Hazırlanması).

b. İlkokul üzerine beş yıllık veya ortaokul üzerine iki yıllık öğretim yapan okullarda:

(1) Dördüncü sınıflarda: Lise I inci Sınıf Programı,

(2) Beşinci sınıflarda: Lise II nci Sınıf Programı (Millî Savunma Dersinde).

(3) Beşinci sınıflarda: Lise III üncü Sınıf Programı (ders harici konferanslarda veya teksif edilmiş derslerde özet olarak ana hatlariyle).

Yapı ve Sanat Enstitülerinin okuma süreleri altı yıla çıkınca veya Millî Savunma Dersi için liselere muadil ders saati adedi tahsis edilince programlar liselerde olduğu gibi uygulanacaktır.

Bununla beraber mezkûr müesseselerin özellikleri, öğrencilerin genel kültür ve teknik bilgisi seviyeleri programların tatbikinde dikkate alınacaktır.

5. MİLLÎ SAVUNMA DERSİ YILLIK PLÂN VE PROGRAMLARININ HAZIRLANMASI:

Millî Savunma Öğretimi (D — 60) Talimatnamesinin 5 'nci maddesine göre Millî Savunma dersi, liselerde ve buna denk sayılan okulların her sınıfında haftada birer saat olarak okutulacaktır. Yıllık plân ve programlar bu esasa göre, bir öğretim yılında mevcut âzami 36 ders saatinden, sömestire ve bayram tatilleriyle yazılı yoklamalarda geçenler istisna edilirse ortalama olarak kalacak 26 fiilî ders saatine göre düzenlenecektir. Haftalık ders saati miktarı arttırıldığı takdirde, programlardaki ders saati miktarı da müfredatta değişiklik yapılmaksızın buna köre arttırılacaktır.

Millî Savunma Öğretimi Müfredat Programı hazırlanırken bilgiler kolaydan zora doğru birbirleriyle ve diğer dersler bilgileriyle ahenkli olarak sıralanmıştır. Millî Savunma Dersi öğretmenleri tarafından yıllık plân ve programların yapılmasında da bu hususa dikkat edilecek ve diğer derslerin yıllık plân ve programlariyle koordinasyon sağlanacktır. Bu maksatla her öğretmen, bulunduğu okulun müfredat programlarını inceliyecektir.

Millî Savunma Öğretimi (D — 60) Talimatnamesine göre yapılacak kıta ziyaretleri, okullara silâh, malzeme ve gösteri kıtalarının getirilmesi gibi tatbikî faaliyetlerle Yapı ve Sanat Enstitülerinin son sınıflarında konferanslar veya teksif edilmiş dersler şeklinde verilecek Millî Savunma bilgileri de okullarla garnizon kumandanlıkları arasında işbirliği yapılarak zamanında ayrıca plânlanacaktır.

Hazırlanacak yıllık plân ve programların birer nüshası bilgileri için okul idarelerinde bulundurulacak, birer nüshası da garnizon kumandanlıklarınca yapılacak denetlemelerde dikkate alınmak üzere bu kumandıklara verilecektir.

6. MİLLÎ SAVUNMA DERSİ PROGRAMLARININ UYGULANMASINDA DİKKATE ALINACAK DİĞER HUSUSLAR:

a. Millî Savunma dersi kitapları:

Millî Savunma dersleri, bu programa göre hazırlanmış resmî ders kitaplarına göre yürütülcektir. 5429 sayılı Kanuna göre resmî ders kitabı olarak kabul edilmiş olan çeşitli kitaplardan istediğini seçmek ve öğrencilere okutmak Millî Savunma dersi öğretmenlerinin yetkisi dahilindedir. Birden fazla öğretmenin vazife gördüğü öğretim müesseselerinin sınıflarında okutulacak kitap, öğretmenlerce müştereken seçilir ve ismi okul idaresine bildirilir.

b. Yardımcı ders kitapları:

Millî Savunma dersi kitaplarından maada, mevzu ile ilgili olarak E. U. Rs. nce veya Kuvvetler K. lıklarınca yayınlanan ve gizli işaretini taşımıyan eserlerle, bu konularda serbest olarak yayınlan-

mış bulunan diğer yayınlardan yardımcı ders kitabı olarak faydalanılacaktır. Bu maksadı sağlamak üzere her okulun kitaplığında veyahut Millî Savunma öğretmenlerine ayrılmış bir dolapta bu çeşit kitaplardan kâfi miktarda bulundurulması hususu ilgililerce dikkate alınacaktır.

c. Yardımcı ders, malzeme ve vasıtaları:

Okullardaki ve birliklerdeki film makinelerinden ve konu üzerindeki filmlerden, ders levhalarından, modellerden ve benzeri malzemeden Millî Savunma derslerinin yürütülmesinde imkânlar nisbetinde faydalanılacaktır. Gösteri kıtası, malzeme ve vasıta temin edilebildiği takdirde; silâh, teşkilât ve muhabere bilgisi gibi konuların okul bahçelerinde veya yakınlarında açık havada öğretilmesi faydalı olur. Bu husus garnizon kumandanlıklarınca düzenlenecektir.

d. Millî Savunma terimleri:

Millî Savunma derslerinde geçecek Millî Savunma genel konularına ait terimler (meselâ; hazar, sefer, mütareke, barış, olağanüstü hal, sıkıyönetim., ilh. gibi) konuların izahı sırasında öğrencilerin bilmedikleri kabul edilerek kendilerine açıklanacaktır. Bu açıklamalar mevcut mevzuat ve talimatnamelerin isteğine göre yapılacaktır. Mevzuat ve talimnamelerde tarifleri yapılmıyan terimler için Millî Müdafaa Vekâletince yayınlanan eserlerde, bilhassa Harb Akademileri yayınlarında geçen tarifler esas ittihaz edilecektir.

e. Millî Savunma ev ödevleri:

Millî Savunma ev ödevleri, bu programda belirtilen ve öğrencilere izahı yapılan konular üzerinden verilecektir. Program dışı olarak ev ödevi verilmiyecektir. Bilhassa öğrencilerin kültür seviyeleriyle mütenasip olmıyan ve mehazlarının bulunması zor olan konular üzerinde hiçbir surette ev ödevi istenmiyecektir.

Millî Savunma Dersi Kitaplarının Hazırlanmasına Ait Açıklamalar

(EK — 1)

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞINA BAĞLI OKULLARDA OKUTTURULACAK DERS KİTAPLARININ SEÇİLMESİ, BASILMASI VE DAĞITILMASI HAKKINDA KANUN

Kabul tarihi: 6 Haziran 1949

Resmî Gazete ile yayım ve ilânı: 11 Haziran 1949, Sayı: 7230.
KANUN No: 5429

MADDE 1 — Millî Eğitim Bakanlığına bağlı okullarda okutturulacak ders kitaplarının seçilmesi ve bunların nitelikleri ile satış fiyatlarının tâyin edilmesi Millî Eğitim Bakanlığına aittir. Okul kitabı olarak kabul edilen bir eserin okutulma süresi kabul tarihini takiben ders yılından başlıyarak üç ders yılıdır. Sürenin bitmesi, eserin aynı sene ile tekrar kabulüne engel değildir. Sürenin uzatılması işlemi, sürenin sona ermesinden bir yıl önce tamamlanır.

MADDE 2 — Millî Eğitim Bakanlığı, herhangi bir dersi karşılıyacak ihtiyaca uygun bir kitap bulunmadığı veyahut müellifler tarafından hazırlanıp Bakanlıkça kabul edilmiş kitapları ihtiyaca yeter görmediği takdirde kendisi de okul kitabı yazdırıp, bastırır ve dağıtır. Bakanlıkça telif hakkı ödenerek bastırılan okul kitiaplarının edebî mülkiyeti süresi içinde, mutlak olarak Bakanlığa geçer. Bakanlık bu eserler üzerinde faydalı ve lüzumlu göreceği hertürlü değişikliği yaptırabilir.

MADDE 3 — 3 Haziran 1933 tarihli ve 2259 sayılı Kanun kaldırılmıştır.

GEÇİCİ MADDE 1 — 3Haziran 1933 tarih ve 2259 sayılı Kanunla tesis edilmiş olan okul kitapları sandığı tasfiye edilerek bu sandığa ait paralar Devlet kitapları mütedavil sermayesine maledilir.

GEÇİCİ MADDE 2 — Bakanlık 2259 sayılı Kanuna göre bastırmakta olduğu kitaplardan her yıl serbest basıma bırakacaklarının listesini ders yılı başından bir yıl önce ilân eder.

MADDE 4 — Bu kanun yayım tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 5 — Bu kanunu Millî Eğitim Bakanı yürütür.

(EK — 2)

GENELGELER:

TALİM VE TERBİYE DAİRESİ 21 Aralık 1949
Sayı: 2—1366/20
2669

5429 sayılı Kanun gereğince serbest basıma bırakılan okul ders kitaplarının genel vasıfları aşağıya çıkarılmıştır:
İlgililere duyurulmasını rica ederim.

K. Y.

Millî Eğitim Bakanı Y.
Müsteşar
B. KADIRGAN

OKUL KİTAPLARINDA ARANACAK GENEL VASIFLAR

I. Kitap muhteva bakımından programın isteklerini karşılamalıdır:

a. Kitap, programda bu ders için gösterilmiş olan amaçlara ve pedagojik açıklamalara uygun olmalıdır.

b. Konular, gündelik hayattaki tezahürleriyle ve doğal, toplumsal, ekonomik ve estetik cepheleriyle bir bütün olarak ele alınmalı; bu çağ öğrencilerinin ihtiyaçlarını karşılıyan ve onlara göndelik hayatlarında uygulama imkânları sağlıyan canlı bahisler veya üniteler halinde işlenmelidir.

c. Her konu (ünite), bilimsel metodun gerektirdiği; problemi belirtme, problem etrafında araştırma, inceleme ve gözlem yoliyle çeşitli bilgi toplama, bu bilgileri problemi çözmeğe elverişli olacak şekilde sıralama, gerekli deneyleri yapma, bu deneylerden sonuçlar çıkarma ve bu sonuçları kontrol ederek genel fikre varma şeklinde sıralanan bilimsel düşünme metodunu telkin edecek surette işlenmelidir.

d. Kitapların ifadesi öğrencilerin yaş ve olgunluk seviyelerine uygun olmalıdır (bu hususta ilk ve ortaokul programlarına bağlanan "Çocuk Gelişiminin Ana Çizgileri" cetveline başvurulması).

e. Kazandırılacak bilgiler, gerek bilimsel yönden, gerek açıklamalar bakımından doğru olmalıdır.

II. Kitaplarda konular iyi bir şekilde tertiplenmiş bulunmalıdır:

a. Konuların tertibinde, öğrencilerin psikolojik durumları ve ilgileri dikkate alınmalıdır (bu hususta da "Çocuk Gelişimin Ana Çizgileri" cetveline başvurulması).

b. Konuların işlenişinde tedrice riayet olunmalıdır.

c. Kazandırılacak esas bilgilere, mümkün olduğu kadar ,misallerden hareket edilerek varılmalı ve bahislerde ana bilgileri açıklamıya yetecek kadar tefarruat bulunmalıdır.

d. Konular içindeki ana bilgiler ve tefarruat iyi bir şekilde tertiplenmelidir. Esas bilgiler teferruattan ayırdedilebilecek şekilde belirtilmiş bulunmalıdır. Konuların nispî değerleri de dikkate alınmalıdır.

e. İşlenen konuların, bu dönemde okutulan ilgili diğer derslerle münasebeti gözönünde bulundurulmalıdır (bunun için müellif bu devrenin alâkalı diğer ders programlarını da incelemelidir).

f. Müellif, sınıflar ve devreler arasındaki bağlantıyı sağlamak üzere, bir evvelki devre veya sınıf programını incelemeli ve eserin bunu tamamlayıcı ve bir sonraki sınıf veya devreye hazırlayıcı mahiyette olmasına çalışmaldır.

g. Konularla ilgili pratik alıştırmalar deneyler, gözlem ve araştırma ödevleri arasında uygunluk ve bağlantı sağlanmalıdır.

h. Kitapların ifadesi doğru ve sade olmalı, karışık ve fazla uzun cümlelerden kaçınılmalıdır. Cümleler arasında münasebet bulunmalı ve bir pragraf, bir ana fikri ifade etmelidir. Paragrafların numaralanması da mümkündür.

i. Kitap, noktalama ve imlâ bakımından kusursuz olmalıdır (imlâ için Türkçe Sözlük esastır).

III. Kitaplar öğrenime yardımcı unsurlar bakımından zengin ve iyi işlenmiş olmalıdır:

a. Kitaplar, öğrencileri, kendikendilerine çalıştırmaya, araştırmıya, gözlem ve deney yapmıya tahrik ve teşvikedici soruları, alıştırmaları, deney ve işleri ihtiva etmelidir.

b. Kitaplarda konuları açıklayıcı ve aydınlatıcı resimler, tablolar, grafikler, şemalar, istatistikler, plânlar bulunmalı ve bunlar ilgili metinlerin yanına yerleştirilmelidir.

c. Kitaplarda bahis sonlarına özetler ilâve edilmesi uygundur.

d. Kitapların başında, öğrencilerin aradıkları konuları kolayca bulabilecekleri teferruatlı bir fihrist bulunmalıdır.

e. Kitapların sonunda, yeni kelimeleri ve lüzumlu terimleri açıklayıcı alfabetik bir lûgatçe ile sınıf seviyesine uygun Türkçe eserleri gösterir bir bibliyografyanın bulunması faydalı olur.

f. Aynen yazılması gereken yabancı kelimelerin Türkçe okunuşları da yanlarında gösterilmelidir.

IV. Terimler, Millî Eğitim Bakanlığınca kabul edilmiş olan terimlere uygun olmalıdır.

V. Kitaplar şekilleri bakımından çekici ve göz sağlığına uygun olmalıdır:

a. Kitapların kâğıtları, mümkün olduğu kadar uygun, iyi kaliteden (beyaz ve mat olan, ışık refleksi vermiyen cinsten) olmalıdır.

b. Kitapların tipoğrafisi bu çağ öğrencileri için uygun olmalıdır.

c. Kitapların içine konan resimler, grafikler, şemalar, plânlar v.s. açık, temiz, çekici ve basıldıkları zaman güzelliklerinden kaybetmiyecek evsafta olmalı, bunların altlarında gerekli açıklamalar bulunmalıdır. Memleket içinde yaptırılması mümkün olan resimlerle temini kabil fotoğrafların başka kitaplardan aynen nakli yoluna gidilmemelidir.

d. Kitapların bağlanışları, mümkün olduğu kadar; "iplik dikişli ve sağlam olmalıdır."

Millî Savunma Dersi Kitaplarının Hazırlanmasına Ait Açıklamalar

1. 5429 sayılı Kanuna (Ek — 1) göre, okullarımızda okutulan kitapları yazmak serbesttir. Bu itibarla yayınlanan Program ve bu açıklama esaslarına göre her vatandaş veya heyet Millî Savunma Dersi Kitabı yazabilir. Ancak bu kitapların okutulabilmesi için Millî Müdafaa Vekâletinin muvafık mütalâası üzerine Maarif Vekâletince, resmi veya yardımcı ders kitabı olarak yayınlanmasına müsaade edilmesi şarttır.

2. MİLLÎ SAVUNMA DERSİ KİTAPLARI YAZILIRKEN ŞU HUSUSLARA BİLHASSA DİKKAT EDİLECEKTİR:

a. Kitapların şekil ve tertibi bakımından:

(1) Kitaplar genel nitelikleriyle, Maarif Vekâletinin ilişik (Ek — 2) tamimine göre hazırlanacaktır.

(2) Öğrencilerin daha fazla ilgilerini çekmesi için kitaplar bol resim, harita, kroki, şekil, grafik v.s. ile zenginleştirilecektir.

(3) Kitaplarda şekil bakımından da millî mefahir işlenecektir. Bu meyanda birkaç tane seçilmiş kısa, kahramanlık ve hamasi yazı (nesir ve şiir) konunun edebî kültürünü vermek üzere program dışı olarak kitaplara sokacaktır. Millî kahramanlarımıza ve zaferlerimize ait resimlerle kitaplar süslenecektir.

(4) Kitaplarda; plân, özet, alıştırma, soru ve ödevler hacim itibariyle ait olduğu konu metninin nihayet beşte birini geçmiyecekdir.

(5) Kitaplarda metin harici bütün yazılar daha küçük puntolarla yazılacaktır.

(6) Kitapların yazılmasında askerî yazı usul ve şekilleri de dikkate alınacaktır.

(7) Kitaplarda ordu kıyafetlerine, harb silâh ve vasıtalarına, bilhassa modern silâh ve vasıtalara ait resimlere behemehal yer verilecektir.

b. Konuların işlenişi bakımından:

(1) Kitaplarda her konu işlenişinde, Millî Savunma Dersinin maksat ve hedeflerinin tahakkukuna çalışılacaktır.

(2) Her sınıfın kitabında ve her konu bölümünde millî mefahirimizin işlenmesine önem verilecektir. Genel olarak harbin çeşitlerine muharebe nevilerine ve ilgili diğer bahislere temas edilirken harb tarihinden, hususiyle millî tarihimizden örnekler verilecektir.

(3) I inci Sınıf Programında; askerlik terbiyesi esasları konusu üzerinde dikkatle durulacaktır. Tarih boyunca asker millet olarak yaşamış bir milletin gençleri için askerî terbiyenin önemi belirtilecek, her askerde bulunması gereken vasıflar (ezcümle: Millet, Vatan, Cumhuriyet sevgileri, itaat, sebat, cesaret ve şecaat, canını esirgememek, harbe hazırlık, iyi ahlâk sahibi olmak, iyi geçinmek, emel ve fikir birliği, yardımseverlik, sır saklamak, tavır ve hareket düzgünlüğü, silâh arkadaşlığı, intizam severlik), şehit ve gazi kavramları, sancak ve bayrağın kutsîliği, yâ istiklâl yâ ölüm gibi millî inançlarımız, millî tarihimizden ve mefahirimizden veciz örnekler verilerek açıklanacaktır.

(4) II nci Sınıf Programında; casusluk, propaganda ve sabotaj konularının önemi ve bunlara karşı korunma çareleri izah edilirken bu konularda alâkayı arttırıcı örnekler de verilecektir. Bu örnekler hem millî tarihimizden ve hem de umumi tarihten seçilecektir. Aynı sınıfın programında sivil savunma bahisleri yazılırken atom çağının sivil savunma esasları ve bu konularda yayınlanmakta olan broşürlerdeki bilgiler incelenmiş olmalıdır.

(5) III üncü Cınıf Programında; Millî Savunmanın mânevi dayanakları (millî terbiye yüksekliği, millî tarih zenginliği, millî kültür seviyesi üstünlüğü v.s. gibi) harb ve ilim bölümünde; maddî dayanakları da (nüfusun çokluğu ve zindeliği, ülkenin genişliği ve zenginliği, iktisadî seviye üstünlüğü v.s. gibi); Silâhlı Kuvvetler Teşkilâtına Tesir Eden Âmiller bölümünde belirtilecektir.

(6) III üncü Sınıf Programındaki harb ve ilim bölümündeki konularda, Jeopolitik, Askerî Çoğrafya Harb Tarihi ve Devletlerarası Harb Hukuku ilimlerinden sadece genel konu ve mahiyetleriyle bahsedilecek, bu ilimlerin Millî Savunmaya tesirleri —moralî pekleştirecek şekilde— açıklanacaktır. Bununla beraber bu dört konuya ait bilgilerin herbirisi nihayet 2:3 sahifelik faydalı özetler sınırını aşmıyacaktır.

3. Hazırlanacak kitap müsveddeleri her yıl Eylül ayı sonuna kadar Maarif Müdürlükleri kanaliyle Maarif Vekâletine gönderilecektir. Bu hususta Maarif Vekâleti mevzuatına göre hareket edilecektir.

4. Kitaplar Maarif Vekâletine gönderilirken, bir nüshası Millî Müdafaa Vekâletinde kalacak şekilde yollanacaktır. Erkânıharbiyei Umumiye Riyasetinde tetkik edilen ve raporu tanzim edilen her eser vesika mahiyetinde muhafaza edilecektir.

5. Millî Müdafaa Vekâletine gelen kitapların incelenmesi, 301—1 Talimatına göre Millî Savunma Öğretim ve Eğitimi Komisyonu tarafından yapılacaktır. Komisyonun bu konudaki çalışmalarına Kuvvetler Kumandanlıkları temsilcileri de katılacaktır.

6. NETİCE OLARAK:

Programda madde başlariyle belirtilen bilgiler, konuya tahsis edilen zamanda öğretilebilecek şekilde ana hatlariyle ve öğrencilerin kolaylıkla okuyup anlıyabilecekleri şekilde yazılacaktır.

Talebenin genel kültür seviyesiyle mütenasip olmıyan teknik bilgilere ve yüksek tahsil Millî Savunma Konferansları programlarına ait teferruatlı, şümûllü ve akademik izahlara kitaplarda hiçbir surette yer verilmiyecektir.

Bütün bu açıklamalar da dikkate alınarak; kitapların hacimleri metin kısımlariyle 120, diğer ilâvelerle 150 sahifeyi aşmıyacaktır.

Bu hususları dikkate almıyan eserler, ne ders kitabı ve ne de yardımcı kitap olarak kabul edilmiyecektir.

LİSE VE ORTAOKUL ÜZERİNE ÜÇ YILLIK ÖĞRETİM VEREN MESLEK OKULLARI İÇİN MİLLÎ SAVUNMA DERSİ PROĞRAMI

Genel konu bölümleri	I nci SINIF PROĞRAMI	Saat	II nci SINIF PROĞRAMI	Saat	III ncü SINIF PROĞRAMI	Saat
HARB	1. MİLLÎ SAVUNMA: a. Millî Savunmanın tarifi. b. Millî Savunmanın mânası, şümulü ve hedefi. c. Millî Savunmanın konuları. d. Millî Savunma dersinin gayesi. e. Toplumların ve vatandaşların Millî Savunma genel ödev ve görevleri. 2. HARP: a. Harbin muhtelif görüş ve düşünüşlere göre tarifleri. b. Harbin tarihçesi. c. Harbin sebepleri. (1) İlkçağlarda. (2) Ortaçağlarda. (3) Zamanımızda (Hakiki ve zâhiri sebepler). d. Harbin dünkü ve bugünkü mâhiyeti: (1) Silâhlı Kuvvetlerle yapılan harb. (2) Milletçe yapılan harb (Topyekûn Harb).	3 3 (6)	1. TOPYEKÛN HARB VE TOPYEKÛN SAVUNMA: a. Topyekûn harbin mânası, şümulü, önemi ve hedefi. b. Topyekûn harbte Başkumandan, Harb Kuvveti ve Harb Sahası kavramları. c. Topyekûn Savunma (Topyekûn harbe karşı millî varlığı korumak için yapılan savunma) konuları: (1) Silâhlı Kuvvetlerin harbe hazırlanması ve Silâhlı Kuvvetlerle savunma. (2) Sivil Savunma Organizasyonunun harbe hazırlanması ve Sivil Savunma. (3) Harb Gücünün harbe hazırlanması ve harbte işletilmesi, kullanılması. d. Harb telâkkileri (harbci, barışcı ve fatalist düşünüşler) ve harbin tesirleri. e. Harbin sevk ve idaresi ana hatları (strateji, operasyonu taktik - doktrinler, prensipler). 2. HARBİN ÇEŞİTLERİ: a. Soğuk Harb: (1) Politik Harb, (2) Psikolojik Harb, (3) Ekonomik Harb: tarifleri, organları, tedafüi ve taarruzî başlıca hareketleri. b. Silâhlı Kuvvetlerle Harb: (1) İç Harbler: tarifi, önemi ve başlıca korunma çareleri. (2) Devletlerarası Harbler: tarifi, önemi ve güttükleri gayelere göre başlıca çeşitleri (İstilâ, Sömürge, Antant, İstiklâl Harbleri) ve İstiklâl Harblerinin kutsiliği.	3 3 (6)	1. MİLLÎ SAVUNMA YÜKSEK ORGANİZASYONU: a. Türkiye'de: (1) Anayasaya göre Başkumandanlık. (2) Millî Savunma Yüksek Kurulu genel teşkilâtı ve vazife esasları. (3) Vekâletlerin genel savunma vazifelerinin ana hatları. b. Başlıca devletlerde: (1) Amerika Birleşlik Devletlerinde. (2) Sovyetler Birliğinde. (3) Milletlerarası bir savunma organizasyonu: NATO (kuruluş gayeleri ve genel teşkilâtı). 2. HARB VE İLİM: a. Harbin sevk ve idaresi ve ilim. b. İlmin harbin sevk ve idaresine tesirleri: (1) Genel tesirler. (2) Jeopolitik ilmi: tarifi, başlıca esasları, teorileri ve Türkiye'nin jeopolitik durumunun ana hatları. (3) Askerî Coğrafya İlmi: tarifi ve Türkiye'nin Askerî Coğrafya durumunun ana hatları. (4) Harp Tarihi İlmi: tarifi ve Türk harb tarihinin ana hatları. (5) Devletlerarası Harb Hukuku: tarifi ve harbte yasak olan başlıca hareketler.	6
HARB KUVVETLERİ	1. ASKERLİK: a. Askerliğin tarifi, lüzum ve önemi. b. Askerlik terbiyesinin mânası ve esasları. c. Askerlerin genel vazifeleri ve rütbeleri: (1) Subayların vazifeleri ve rütbeleri. (2) Assubayların vazifeleri ve rütbeleri. (3) Erlerin vazifeleri ve rütbeleri. 2. SİLÂHLI KUVVETLERDE TEŞKİLÂT ESASLARI: a. Ordu teşkilâtının tarifi, lüzumu ve önemi. b. Teşkilâta âit başlıca esaslar: (1) Kuruluş ve kadro. (2) Konuş. (3) Sınıf, kıta, birlik, kurum. (4) Kumandanlık (karargâh). c. Orduların tarihçesi: (1) İlkçağlarda. (2) Ortaçağlarda (muvakkat ordular, dâimî ordular). (3) Zamanımızda (Sınıf ve ihtisasların doğuşu ve gelişmesi). d. Kara Kuvvetlerinde muhtelif sınıfların vazifeleri ve kısaca teşkilât esasları: (1) Piyade sınıfı. (2) Suvari sınıfı. (3) Topçu sınıfı. (4) İstihkâm sınıfı. (5) Muhabere sınıfı. (6) Tank sınıfı. (7) Yardımcı sınıflar.	3 9 (12)	1. MİLLÎ MÜDAFAA VEKÂLETİ VAZİFE VE TEŞKİLÂTI: a. Vekâlet merkez teşkilâtı (özet olarak): (1) Erkânıharbiyei Umumiye Riyaseti (Harb Kuvvetleri Genel Kumandanlığı). (2) Vekâlet Müsteşarlığı. (3) Yüksek Askerî Şûra. (4) Askerî Temyiz Mahkemesi ve Orduda askerî adâlet teşkilatı. b. Kara Kuvvetleri Kumandanlığı: (1) K.K.K. Karargâhı. (2) Ordu, Kolordu ve Tümen teşkilâtı (genel). (3) Yurtiçi Bölge Kumandanlıkları teşkilâtı (genel). c. Deniz Kuvvetleri Kumandanlığı: (1) Dz.K.K. Karargâhı. (2) Deniz Birlikleri teşkilâtı (genel). (3) Deniz harb silâh ve vasıtaları (başlıcalariyle ve genel olarak). d. Hava Kuvvetleri Kumandanlığı: (1) Hv.K.K. Karargâhı. (2) Hava Birlikleri teşkilâtı (genel). (3) Hava harb silâh ve vasıtaları (başlıcalariyle ve genel olarak). 2. JANDARMA UMUM KUMANDANLIĞI VAZİFE VE TEŞKİLÂTI: a. Jandarmanın tarifi ve tarihçesi. b. Jandarmanın lüzum ve önemi. c. Jandarmanın hazar ve sefer vazifelerinin ana hatları (genel olarak). d. Jandarma teşkilâtı: (1) J.U.K. Karargâhı. (2) Seyyar Jandarma Birlikleri. (3) Sabit Jandarma Birlikleri.	7 1 8	1. SİLÂHLI KUVVETLERİN GENEL VAZİFE VE MUHAREBE ESASLARI: a. Silâhlı Kuvvetler teşkilâtına tesir eden âmiller: (1) Memleketin nüfus durumunun Silâhlı Kuvvetler teşkilâtına tesirleri. (2) Memleketin coğrafî durumunun Silâhlı Kuvvetler teşkilâtına tesirleri. (3) Memleketin politik durumunun Silâhlı Kuvvetler teşkilâtına tesirleri. (4) Memleketin ekonomik ve mâlî durumlarının Silâhlı Kuvvetler teşkilâtına tesirleri. b. Silâhlı Kuvvetlerin genel vazifeleri ve memleket hayatına tesirleri: (1) Silâhlı Kuvvetlerin hazar ve sefer genel vazife ve mesuliyetleri. (2) Silâhlı Kuvvetlerin dış politakaya tesirleri. (3) Silâhlı Kuvvetlerin Millî Eğitime tesirleri. (4) Silâhlı Kuvvetlerin Sağlık ve Sosyal Yardıma tesirleri. (5) Silâhlı Kuvvetlerin ekonomik ve mâlî hayata tesirleri. c. Silâhlı Kuvvetler Muharebesine âit genel bilgiler: (1) Kara Kuvvetleri muharebesine âit temel ve teorik bilgilerin ana hatları. (2) Dz. Kuvvetleri muharebesine âit genel esaslar. (3) Hv. Kuvvetleri muharebesine âit genel esaslar. 2. MODERN HARB SİLÂH, VASITA VE İMKÂNLAR VE MUHTEMEL GELİŞMELER: a. Müstakbel harbin silâhları: (1) Klâsik silâhlarda gelişmeler. (2) Termo - Nuclear silâhlar. (3) Atomik Silâhlar (Atom topları, roketleri, gemi ve uçakları v.s.), tepkili ve tepkisiz silâhlar. b. Müstakbel harbin vasıtaları: (1) Mevcut harb vasıtalarında muhtemel gelişmeler. (2) Elektronik, radyolojik, kimyasal..v.s. vasıtalar. c. Müstakbel harb imkânları: (1) Atomik harb imkânları. (2) Biyolojik, bakteriyolojik harb imkânları. (3) Meteorolojik harb imkânları. d. Müstakbel harbin kuvvetleri: (1) Silâhlı Kuvvetlerde muhtemel gelişmeler. (2) Silâhlı Kuvvetler dışındaki harb unsurlarında (Sivil Savunma, Gerillâ, Beşincikol, Yardımcı Kadın Birlikleri v.s.) muhtemel gelişmeler. e. İlmî araştırmalar ve medenî sahadaki gelişmelerin harbe tesirleri.	6 6 12

Genel konu bölümleri	I nci SINIF PROĞRAMI		II nci SINIF PROĞRAMI		III ncü SINIF PROĞRAMI	Saat
MİLLETİN HARBE HAZIRLANMASI	1. SAVUNMA ÖĞRETİM VE EĞİTİMİ: a. Savunma öğretim ve eğitiminin mâhiyeti ve önemi. b. Askerlik öncesi (ailede ve okulda) Millî Savunma öğretimi. c. Askerlik çağı savunma (askerlik) öğretim ve eğitimi: (1) Asker alma usulleri (devşirme, kura, ücretli, gönüllü, mükellefiyet). (2) Türkiye'de askerlik mükellefiyeti esasları (Askerlik mecburiyeti, çağı, devreleri, muafiyet, tecil ve cezayı icap ettiren hâller). (3) Asker alma teşkilâtı ve kısaca vazife esasları. (4) Askerlerin (subayların, assubayların ve erlerin) yetiştirilmeleri esasları. d. Askerlik sonrası ve dışı Millî Savunma öğretimi (sivil savunma vazifeleri için).	5	1. YURTİÇİ SAVUNMASINI DOĞURAN SEBEPLER: a. Yurtiçi tabirinin genel ve askeri mânası. b. Yurtiçi savunmasını doğuran sebepler: (1) Havalardan gelecek tehlikeler: Hava taarruzlarının vasıtaları ve tesisleri, indirmeler. (2) Sınırlardan ve kıyılardan gelecek tehlikeler (sızmalar, taarruzlar, bombardımanlar çıkarma). (3) Çeşitli yollardan gelecek tehlikeler: (a) Beşincikol (Casusluk, sabotaj ve propaganda ve tesirleri). (b) Atomik, biyolojik ve kimyasal taarruzlar ve tesirleri.	6	1. TOPYEKÛN SEFERBERLİK VE ORGANİZASYONU: a. Genel: (1) Seferberliğin topyekûn bir mâhiyet alışı ve topyekûn savunmadaki rolü. (2) Topyekûn seferberlik için organizasyon. (3) Topyekûn seferberlikte toplumların ve vatandaşların vazife ve mesuliyetleri. b. Millî Seferberlik: (1) Tarifi ve önemi. (2) Konuları (Yurtiçinin korunması ve Harb Gücünün hazırlanması.	2
	2. SEFERBERLİK: a. Genel: (1) Seferberliğin genel tarifi. (2) Seferberliğin konuları. b. Cumhuriyet Ordusunun Seferberliği: (1) Tarifi, lüzum ve önemi. (2) Konuları, sistemleri ve çeşitleri. (3) Seferberlik ilânı ve bu ilânda yapılacak işler. (4) Seferberlikte gecikmenin doğuracağı tehlikeler.	3	2. YURTİÇİ SAVUNMASI: a. Yurtiçi savunmasının mânası, şümulü ve organizasyonu. b. Yurtiçinin sivil teşkilâtla korunması (Sivil Savunma): (1) Tahliye ve Seyrekleştirme. (2) Hava taarruzlarına karşı pasif korunma. (3) Beşincikola karşı korunma. (4) Sivil aktif teşkilâtla (Gerillâ, Avcı Tşk.) korunma. c. Yurtiçinin Silâhlı Kuvvetlerle korunması: (1) Hava taarruzlarına karşı aktif savunma: (a) Radar hizmeti. (b) Av önlemesi. (c) Uçaksavar. (2) Silâhlı Kuvvetlerin yurtiçi korunmasına ayırdığı birliklerin genel vazifeleri.	6	2. HARB GÜCÜNÜN HAZIRLANMASI: a. Harb Gücünün tarifi ve topyekûn savunmadaki rolü. b. İnsan Gücü Seferberliği (tarifi, lüzumu ve esasları). c. Moral Seferberliği (tarifi, lüzumu ve asasları). d. Sağlık Seferberliği (tarifi, lüzumu ve asasları). e. Harb Ekonomisi ve Ekonomi Seferberliği Esasları, Konular.: (1) Sanayi Seferberliği (tarifi,lüzumu ve esasları). (2) Ziraat Seferberliği (tarifi, lüzumu ve esasları). (3) Ticaret ve İaşe Sf.(tarifi,lüzumu ve esasları). f. Maliye Seferberliği (tarifi, lüzumu ve esasları). g. Ulaştırma Seferberliği (tarifi,lüzumu ve esasları).	6
		(8)		(12)		(12)

TAHSİS EDİLEN YILLIK DERS SAATİ TOPLAMI .... 26 .... 26 26

BU DERGİDEKİ KANUNLAR, KARARLAR VE TAMİMLERLE DİĞER YAZILAR TARAFIMIZDAN OKUNMUŞTUR.

1	12	23	34	45
2	13	24	35	46
3	14	25	36	47
4	15	26	37	48
5	16	27	38	49
6	17	28	39	50
7	18	29	40	51
8	19	30	41	52
9	20	31	42	53
10	21	32	43	54
11	22	33	44	55

(Bu dergi 23-7-1957 tarihinde basılmıştır.)

ANKARA — MAARİF BASIMEVİ